

Sreda, 24. oktober 2007

P6_TA(2007)0467

Tematska strategija o trajnostni rabi pesticidov

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 24. oktobra 2007 o tematski strategiji o trajnostni rabi pesticidov (2007/2006(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju sporočila Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z naslovom „Tematska strategija o trajnostni rabi pesticidov“ (KOM(2006)0372),
- ob upoštevanju Sklepa št. 1600/2002/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. julija 2002 o šestem okoljskem akcijskem programu Skupnosti ⁽¹⁾,
- ob upoštevanju predloga Direktive Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti za doseganje trajnostne rabe pesticidov (KOM(2006)0373),
- ob upoštevanju predloga Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o dajanju fitofarmaceutskih sredstev v promet (KOM(2006)0388),
- ob upoštevanju predloga Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o statistiki o fitofarmaceutskih sredstvih (KOM(2006)0778),
- ob upoštevanju člena 175 Pogodbe,
- ob upoštevanju člena 6 Pogodbe, na podlagi katerega je treba zahteve varstva okolja vključevati v opredelitve in izvajanje politik Skupnosti, zlasti zaradi spodbujanja trajnostnega razvoja,
- ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 396/2005 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. februarja 2005 o mejnih vrednostih ostankov pesticidov v ali na hrani in krmi rastlinskega in živalskega izvora ⁽²⁾,
- ob upoštevanju Direktive 2000/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike ⁽³⁾ ('Okvirna direktiva o vodni politiki', Direktive Sveta 98/83/ES z dne 3. novembra 1998 o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi ⁽⁴⁾, Direktive Sveta 75/440/EGS z dne 16. junija 1975 o zahtevah glede kakovosti površinske vode, namenjene za odvzem pitne vode v državah članicah, ⁽⁵⁾ in Direktive 2006/118/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o varstvu podzemne vode pred onesnaževanjem in poslabšanjem ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ UL L 242, 10.9.2002, str. 1.

⁽²⁾ UL L 70, 16.3.2005, str. 1.

⁽³⁾ UL L 327, 22.12.2000, str. 1.

⁽⁴⁾ UL L 330, 5.12.1998, str. 32.

⁽⁵⁾ UL L 194, 25.7.1975, str. 26.

⁽⁶⁾ UL L 372, 27.12.2006, str. 19.

Sreda, 24. oktober 2007

- ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 1907/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH) ter o ustanovitvi Evropske agencije za kemikalije⁽¹⁾, in Direktive 2006/121/ES Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 67/548/EGS o približevanju zakonov in drugih predpisov v zvezi z razvrščanjem, pakiranjem in označevanjem nevarnih snovi z namenom prilagoditve Uredbi (ES) št. 1907/2006⁽²⁾,
 - ob upoštevanju Direktive 2004/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o okoljski odgovornosti v zvezi s preprečevanjem in sanacijo okoljske škode⁽³⁾, Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst⁽⁴⁾ ter Direktive Sveta 79/409/EGS z dne 2. aprila 1979 o ohranjanju prosto živečih ptic⁽⁵⁾,
 - ob upoštevanju skupnega poročila Komisije in nizozemskih ministrstev za stanovanjsko politiko in prostorsko načrtovanje, za okolje, ter za kmetijstvo, upravljanje z naravo in ribištvo z naslovom „Možnosti za prihodnjo okoljsko politiko EU o fitofarmaceutskih sredstvih“ (1997),
 - ob upoštevanju člena 45 svojega Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane ter mnenja Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja (A6-0291/2007),
- A. ker je bila uporaba fitofarmaceutskih sredstev v EU med letoma 1992 in 2003 še vedno precejšnja in se ni zmanjšala, čeprav nekatere države članice uspešno izvajajo proaktivno politiko za zmanjšanje uporabe pesticidov,
- B. ker je v okolju, zlasti v tleh in vodi, še vedno mogoče najti neželene količine nekaterih pesticidov; ker je v kmetijskih pridelkih še vedno mogoče najti ostanke, ki presegajo regulativne mejne vrednosti,
- C. čeprav ni mogoče zanikati prednosti uporabe pesticidov in njihove vloge pri zagotavljanju učinkovite in trajnostne konkurenčne kmetijske proizvodnje v Evropi, mora biti širša javnost bolje obveščena o možnih nevarnostih za zdravje in okolje ter kratko- in dolgoročnih škodljivih učinkih zaradi njihove uporabe,
- D. ker bi morala biti nadaljnja uporaba pesticidov mogoča le ob ohranitvi previdnostnega načela glede zdravja ljudi ter varstva vodnega in kopenskega ekosistema; ker to pomeni, da se pesticidi ne bi smeli uporabljati, dokler niso opravljene vse presoje vplivov v zvezi z zdravjem in okoljem; ker bi bilo treba spodbuditi primerjavo podatkov in dobre prakse pri zmanjševanju uporabe v različnih državah članicah ter to upoštevati kot referenčno točko,
- E. ker ni preglednega sistema za poročanje in spremljanje uporabe pesticidov in vrednosti njihovih ostankov v proizvodih, ravno tako pa niso določeni ustrezni kazalci,
1. se zaveda, da je na področju uporabe pesticidov potreben pravni okvir, saj veljavna zakonodaja očitno ne zadošča za preprečitev nevarnosti in tveganja za zdravje in okolje zaradi uporabe pesticidov;
2. meni, da je treba sprejeti novo zakonodajo, temelječo na pristopu, ki bo bolj osredotočen na zmanjšanje uporabe pesticidov in bolj ambiciozen v smislu okoljevarstvene učinkovitosti z zagotavljanjem močne podpore ekološkemu kmetijstvu in metodam integrirane pridelave;

⁽¹⁾ UL L 396, 30.12.2006, str. 1.

⁽²⁾ UL L 396, 30.12.2006, str. 850. Popravek objavljen v UL L 136, 29.5.2007, str. 281.

⁽³⁾ UL L 143, 30.4.2004, str. 56.

⁽⁴⁾ UL L 206, 22.7.1992, str. 7.

⁽⁵⁾ UL L 103, 25.4.1979, str. 1.

Sreda, 24. oktober 2007

3. pozdravlja tematsko strategijo o trajnostni rabi pesticidov (tematska strategija), kjer so opredeljene pomanjkljivosti sedanje zakonodaje Skupnosti in predlagana ureditev obdobja uporabe, da se zapolni vrzel med dajanjem fitofarmaceutskih sredstev v promet in koncem življenjskega cikla teh proizvodov;
4. opozarja, da je EU medtem sprejela več kot ducat zakonodajnih aktov, ki neposredno ali posredno urejajo uporabo fitofarmaceutskih sredstev; vendar poudarja, da predlagani predpisi o uporabi fitofarmaceutskih sredstev vodijo v pravo smer;
5. ugotavlja, da tematska strategija obravnava samo fitofarmaceutska sredstva, ki predstavljajo le del pesticidov; poziva Komisijo, naj v področje tematske strategije nemudoma vključi sredstva za zatiranje škodljivcev (biocidni pripravki vrst 14–19), opredeljena v Prilogi V k Direktivi 98/8/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 1998 o dajanju biocidnih pripravkov v promet⁽¹⁾, saj predstavljajo podobno nevarnost za zdravje ljudi in okolje, ter poziva Komisijo, naj v področje tematske strategije čim prej vključi tudi druge biocide;
6. meni, da je treba izboljšati ravnanje uporabnikov pesticidov, da bi preprečili napačno in prekomerno uporabo ter zastrupitve; pozdravlja oblikovanje sistema usposabljanja in izobraževanja za poklicne uporabnike pesticidov, za katerega naj Komisija pripravi smernice, kjer so upoštevane razlike med posameznimi evropskimi regijami; meni, da morajo biti spričevala in usposabljanje pogoj za zaposlitev poklicnih uporabnikov pesticidov in da bi moral biti poleg tega zagotovljen tudi trajni poklicni razvoj, namenjen posodabljanju njihovih tehničnih spretnosti in znanja ter zagotavljanju varne in učinkovite uporabe pesticidov; predlaga uvedbo ali okrepitev svetovalne službe za kmete za izboljšanje njihove ozaveščenosti glede varne uporabe pesticidov in spodbujanje izmenjave dobre prakse;
7. poziva Komisijo, naj v skladu z načelom, da plača povzročitelj obremenitve, preuči ustrezne načine za vključitev proizvajalcev fitofarmaceutskih sredstev in/ali njihovih aktivnih snovi v obravnavo ali sanacijo škode, ki jo zdravju ljudi ali okolju lahko povzroči uporaba fitofarmaceutskih sredstev;
8. priporoča, da prodaja in distribucija pesticidov potekata pod nadzorom usposobljenega strokovnjaka ali izvedenca in da se te transakcije vnesejo v register, da se zagotovi ustrezen nadzor nad dajanjem teh proizvodov v promet in njihovo uporabo;
9. poudarja, da nevarnosti in tveganja za zdravje in okolje zaradi uporabe pesticidov ni mogoče uspešno zmanjšati brez konstruktivnega dialoga, krepitev zmogljivosti ter tudi finančnih spodbud v tretjih državah, skupaj s strogimi pregledi proizvodov, uvoženih v EU, da se zagotovijo enaki konkurenčni pogoji;
10. poziva Komisijo, naj oblikuje politiko varstva in sodelovanja s sosednjimi državami EU glede uporabe pesticidov in fitofarmaceutskih sredstev;
11. poudarja pomen vloge medijev pri obveščanju širše javnosti, zlasti pa nepoklicnih uporabnikov pesticidov o vprašanjih s področja pesticidov in predlaga pripravo kampanj za obveščanje in večjo ozaveščenost javnosti;
12. v splošnem pozdravlja ukrepe, ki jih je izbrala Komisija, vendar poudarja, da so ambiciozni nacionalni akcijski načrti držav članic ključni sestavni del celotnega procesa;
13. hkrati obžaluje, da Komisija v nacionalne akcijske načrte ni uvrstila kvantitativnih in kvalitativnih meril, zaradi česar so ti načrti manj ambiciozni;
14. poudarja, da je brez kvantitativnih ciljev za zmanjšanje uporabe v nacionalnih akcijskih načrtih pojem „zmanjšanje nevarnosti in tveganja zaradi pesticidov ter odvisnosti od njih“ zelo nenatančno in dvoumno opredeljen, kar ne bo spodbudilo držav članic, da bi zmanjšale količino uporabljenih pesticidov ali dale prednost nekemičnim možnostim za zaščito rastlin ter zatiranje škodljivcev in upravljanje s pridelki;

⁽¹⁾ UL L 123, 24.4.1998, str. 1.

Sreda, 24. oktober 2007

15. predlaga, naj Komisija v nacionalnih akcijskih načrtih združi kvantitativna merila z odpravo nevarnosti, tveganja zaradi pesticidov in odvisnosti od njih tako, da od držav članic zahteva, da same določijo nacionalne cilje, časovne razporede in merila za zmanjšanje uporabe pesticidov, pri čemer naj upoštevajo pozitivne izkušnje nekaterih držav članic, ki že uporabljajo kvantitativne cilje za zmanjšanje, pri čemer se je izkazalo, da je mogoče uporabo pesticidov zmanjšati brez bistvenih stroškov za kmete;
16. poudarja, da zaveza k omejitvi uporabe fitofarmaceutskih sredstev, da bi zmanjšali njihovo škodljivost in poiskali nadomestna fitofarmaceutska sredstva ter sredstva in metode, ki so bolj okolju prijazni in manj škodljivi za človeka in živali, poleg prednosti za okolje in zdravje pomeni tudi izboljšanje kakovosti evropskih kmetijskih proizvodov ter povečanje njihove dodane vrednosti zaradi večje javne pozornosti in ozaveščenosti potrošnikov o teh vprašanjih;
17. se strinja, da je treba nacionalne akcijske načrte prilagoditi specifičnim podnebnim in kmetijskim razmeram ter škodljivcem v vsaki državi članici, če so potrebni nekateri posebni postopki, zlasti pri manj razširjenih posevkih;
18. upa, da bo Komisija natančno določila višino finančne pomoči skupnosti, ki jo bodo lahko države članice uporabile za izvedbo študij, izdelavo podatkovnih baz in izboljšanje znanja na področju pesticidov;
19. pozdravlja izjavo Komisije, da je najpomembnejši načrtovani rezultat tematske strategije zmanjšanje škodljivih učinkov uporabe pesticidov na zdravje ljudi;
20. obžaluje, da je zdravje v tematski strategiji le obrobno omenjeno, čeprav so pesticidi povezani z imunološkimi učinki, endokrinimi motnjami, nevrotoksičnimi učinki ter rakom⁽¹⁾;
21. poudarja, da snovi, ki so kancerogene, mutagene ali strupene za razmnoževanje oziroma obstojne, bioakumulativne ali strupene oziroma ki kažejo lastnosti endokrinih motilcev hormonov, ne smejo biti odobrene kot aktivne snovi v pesticidih;
22. poudarja, da so zarodki, dojenčki, otroci in nosečnice, starejši, kronično bolni in tisti z zdravstvenimi težavami, kot tudi uporabniki pesticidov in prebivalci podeželja ter podeželske skupnosti, bolj kot ostalo prebivalstvo občutljivi za pesticide in jim izpostavljeni, zlasti učinkom kopičenja različnih vrst pesticidov;
23. poudarja, da je predhodna izdaja dovoljenja za fitofarmaceutsko sredstvo predpogoj za njegovo uporabo in da mora takšno dovoljenje temeljiti na znanstveni oceni fitofarmaceutskega sredstva in njegovih aktivnih snovi, pri kateri se proizvod testira, da se ugotovi, kakšna tveganja za zdravje ljudi in živali ter okolje povzroča ob pravilni uporabi;
24. meni, da so nujne nadaljnje raziskave o učinkih uporabe pesticidov na zdravje, zlasti učinki kombinirane in kumulativne uporabe;
25. toplo pozdravlja prepoved snovi zaradi njihovih nevarnih lastnosti in tako imenovano načelo substitucije, po katerem je treba nevarnejše snovi umakniti s trga, če obstajajo varnejše možnosti, vključno z nekemičnimi;
26. poziva Komisijo, naj skupaj z državami članicami in industrijo uvede ukrepe proti uvozu in trženju ponarejenih in/ali nedovoljenih fitofarmaceutskih sredstev;
27. poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo za uvožena živila, na ali v katerih so ugotovljene prekoračene mejne vrednosti, uvedeni enaki ukrepi in sankcije kot za proizvode, pridelane v EU; poziva, naj se nemudoma zagotovi, da se nadzor uvoženega blaga (za katerega načeloma veljajo manj strogi predpisi o fitofarmaceutskih sredstvih, zaradi česar je tveganje za nedovoljene vrednosti ostankov večje) v vseh državah članicah izvaja na enak način in z zadostno pogostostjo, da evropski kmetje in pridelovalci ne bi bili v slabšem položaju ter da se v EU vzpostavijo enaki konkurenčni pogoji;

(¹) Sporočilo Komisije z naslovom „Evropska strategija o zdravju in okolju“, KOM(2003)0338, str. 5.

Sreda, 24. oktober 2007

28. poziva k ustreznemu nadzoru in prepovedi uvoza v EU za živila, pridelana z uporabo fitofarmaceutskih sredstev in pesticidov, katerih uporaba in trženje v EU nista dovoljena;
29. poziva k usklajenim sistemom za zbiranje informacij o proizvodnji, uvozu in izvozu, prodaji, distribuciji in uporabi splošno dostopnih pesticidov;
30. meni, da je treba določiti območja, vključno z območji za zaščito zajetij pitne vode, z manjšo uporabo pesticidov ali brez njih ter bolj zavarovati vodno okolje pred onesnaženjem s pesticidi, da bi preprečili neželjeno izpostavljenost; meni, da je treba določiti ustrezno široke „varovalne pasove“, pri čemer je treba upoštevati različne kmetijske, geografske in vremenske razmere; meni, da bi bilo treba uporabo pesticidov prepovedati na mestnih stanovanjskih območjih, v javnih parkih, na športnih igriščih, območjih šol in otroških igriščih ter v njihovi okolici, saj Komisija priznava, da izpostavljenost pesticidom na takšnih območjih predstavlja veliko tveganje za javnost;
31. ugotavlja, da so evropske podzemne in površinske vode onesnažene s pesticidi in poudarja, da je treba tematsko strategijo tesneje povezati z okvirno direktivo o vodni politiki; poudarja, da se večinoma čisti le voda za prehrano ljudi, preostala onesnažena voda pa pride v človeško telo prek flore in favne, zaradi česar so stroški zdravljenja višji;
32. priznava, da je prepoved škropljenja z letali neizogibna; vendar meni, da se lahko škropljenje z letali uporabi, če je to očitna prednost za okolje ali kjer ni drugih izvedljivih možnosti, hkrati pa bi moralo biti obvezno obvestiti splošno javnost o času škropljenja ter količini in vrsti pesticida;
33. poziva Komisijo, naj pospeši usklajevanje mejnih vrednosti ostankov na ravni Skupnosti, saj sedaj konkurenčni pogoji v EU niso enaki za vse, kar ovira trgovino in bega potrošnike;
34. poziva Komisijo, naj določi čim nižje mejne vrednosti ostankov, razen če je mogoče dokazati, da celo z najboljšimi razpoložljivimi tehnologijami in metodami ni mogoče preprečiti ostankov pod določeno ravnjo; v tem pogledu poziva države članice, naj izboljšajo spremljanje koncentracij pesticidov v živilih in okoljskih medijih;
35. pozdravlja predlagano vabilo državam članicam, naj odpravijo določbe, po katerih lahko države članice za pesticide uporabljajo znižane stopnje davka na dodano vrednost; meni, da mora Komisija pomagati državam članicam pri uvedbi ustreznih podpornih ukrepov za kmete, ki bodo financirani v okviru razvoja podeželja;
36. poziva Komisijo, naj državam članicam nudi podporo pri vzpostavitvi sistema davkov ali dajatev, da se zagotovi vpliv na uporabo pesticidov v količinskem in kakovostnem smislu;
37. vztraja, naj Komisija predlaga jasne opredelitve in minimalna merila za celostno zatiranje škodljivcev, pri čemer upošteva naraščajočega deleža območij z ekološkim kmetijstvom v Evropi in uporabo obveznih splošnih standardov celostnega zatiranja škodljivcev in standardov, prilagojenih določenim pridelkom, na vseh obdelovalnih površinah razen površin z ekološkim kmetijstvom;
38. priznava, da je veliko okoljskih vprašanj vključenih v različne predpise skupne kmetijske politike, zaradi česar so metode kmetijske proizvodnje bolj okolju prijazne;
39. opozarja, da je treba širiti kmetijske prakse, ki spodbujajo uporabo manjših količin pesticidov (med drugim integrirano pridelavo in ekološko kmetijstvo), kar bo prispevalo k splošnemu zmanjšanju uporabe pesticidov;

Sreda, 24. oktober 2007

40. poziva države članice, naj spodbujajo kmetovanje z nizko uporabo pesticidov in ekološko kmetovanje ter zagotovijo, da se poklicni uporabniki pesticidov preusmerijo na bolj okolju prijazno uporabo vseh razpoložljivih metod za varstvo pridelkov, pri čemer naj dajo prednost nekemičnim metodam varstva rastlin ter zatiranja škodljivcev in upravljanja s pridelki, na primer kolobarjenju in pletju namesto sistematični uporabi pesticidov;
41. poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo dovolj sredstev za raziskave odpornosti, za gojenje in zagotavljanje širokega spektra kulturnih rastlin z različno odpornostjo, za raziskave kolobarjenja in načinov obdelovanja zemlje zaradi zatiranja škodljivcev in rastlinskih bolezni ter za inovacije na področju zatiranja škodljivcev, skupaj z nekemičnimi možnostmi;
42. poudarja, da bo globalno segrevanje po vsej verjetnosti privedlo do povečanja populacij škodljivcev, zaradi česar bi lahko bili napadi škodljivcev pogostejši in intenzivnejši; v zvezi s tem poziva k preučitvi vplivov podnebnih sprememb ne le na kmetijsko proizvodnjo, ampak tudi v okviru varovanja okolja;
43. poziva države članice, naj zagotovijo varno skladiščenje pesticidov in ravnanje z njimi, nadzorovano zbiranje neporabljenih pesticidov, pesticidov s pretečenim rokom uporabe in prazne embalaže ter da se z zastarelimi pesticidi ravna v skladu s predpisi za nevarne odpadke;
44. poziva k uporabi obstoječih finančnih sredstev Skupnosti za varno odstranitev zastaranih pesticidov, glede na to, da se v EU še vedno več kot 200 000 ton pesticidov hrani v podzemnih skladiščih ter na odprtih odlagališčih;
45. se zaveda, da so dobro vzdrževane naprave za nanašanje nujne za zmanjšanje škodljivih učinkov pesticidov na zdravje in okolje, kar zlasti velja za delavce, kmete in prebivalce, ki jih to zadeva, ter poudarja, da je treba naprave za nanašanje redno preverjati;
46. poziva Komisijo, naj upošteva izjemno zaskrbljujoče vprašanje umrljivosti domačih čebel; gre za problem, ki je povezan z uporabo nekaterih sistemskih insekticidov (ki vsebujejo aktivni snovi fipronil in imidacloprid) za obdelavo semen sončnic in koruze;
47. poudarja, da je treba spremeniti evropske trgovinske standarde glede oblike, velikosti in videza svežega sadja in zelenjave, ki spodbujajo intenzivno uporabo pesticidov;
48. poziva Komisijo, naj oblikuje tematsko strategijo kot okvir za obstoječo in prihodnjo zakonodajo; predlaga oblikovanje izvedljivega skupka instrumentov, ki si med seboj ne nasprotujejo, ampak se dopolnjujejo;
49. pozdravlja dejstvo, da je Komisija na podlagi tematske strategije predložila obsežen zakonodajni okvir Skupnosti za ukrepe, namenjene doseganju trajnostne uporabe fitofarmaceutskih sredstev;
50. naroča svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji ter parlamentom in vladam držav članic.
-